

The background is a stylized illustration of a forest with tall, brown tree trunks and green foliage. In the foreground, on a green grassy area, there are several items: a blue plastic pallet on the left, a pile of sliced logs in the center, a tree stump on the right, and a portion of a tire on the far right. A large black silhouette of a child's head is centered in the upper half of the image, facing right. The text is written inside this silhouette.

Wat buitenspelen doet met een kind

Inspiratiebundel voor buitenspelen met losse materialen

Wat buitenspelen
doet met een
kind

Verbeeldings-
vermogen

Ruimte om
groot motorisch
te bewegen

Essentieel voor
bepaalde
visuele vaardigheden

Goed voor
de hersenen

Ontwikkeling
nieuwe vaardigheden

Emotionele
ontwikkeling

Voorwoord

Beste lezer

deze inspiratiebundel is het resultaat van mijn bachelorproef en hoopt u te inspireren om het buitenspelen met losse materialen als vaste waarde te betrekken in het schoolgebeuren.

Deze bundel bestaat slechts uit suggesties. De aangeboden materialen kunnen aangepast worden aan het materiaal dat voorhanden is, de plaats en de interesses van de kinderen. Hopelijk vormt dit werkstuk het begin van een rijke speel-en leeromgeving voor elke school.

Veel plezier!

Anouk Verhulst

Inhoudstabel

Dozen

Linten

Tonnen

Plastic paletten

Lakens

Plantendragers op wielen

Houtschijven

Houtblokken

Buizen

Autobanden

Combinatie van losse materialen

Mogelijke drempels

Bronnen

Dozen

WO – 6.2. Kleuters kunnen inschatten hoeveel ruimte hun eigen lichaam inneemt.

WO – 6.7. Kleuters kunnen een ruimte inrichten in functie van hun spel.

Het grote voordeel van dozen is dat het kosteloos is én dat het een rijk speelelement is voor kleuters.

Verskillende groottes zijn aangewezen maar vergeet hierbij zeker niet enkele grote exemplaren aan te bieden waar kleuters alleen, of nog beter, samen kunnen inzitten.

Linten

WO – 1.8. Kleuters kunnen verschillende weersomstandigheden waarnemen.

Een lintentouw kan leuk zijn om de kleuters bewust te maken van de effecten van de wind. Bovendien zijn ze leuk om door te lopen. Door kleurrijke linten te kiezen vrolijk je de speelplaats meteen op.

Door linten rond een hoepel te hangen, creëer je een intiemere ruimte.

Zwaairondes nodigen uit tot zwaaien en stimuleren de kleuters om groot motorisch te bewegen.

Houten gordijnringen zijn uiterst geschikt om zelf zwaairondes te maken.

FOTO

Tonnen

WO - 6.2. Kleuters kunnen inschatten hoeveel ruimte hun eigen lichaam inneemt.

WO – 3.8. Kleuters kennen en begrijpen omgangsvormen, leefregels en afspraken die van belang zijn voor het samenleven in groep.

LO – 3.3. Kleuters tonen in hun experimenteelgedrag dat ze de eigen mogelijkheden en begrenzingen aanvoelen.

In tonnen kan verschillend materiaal verzameld worden. Naargelang de grootte van de tonnen kan er minder of meer in.

Bij het aanschaffen van tonnen voor de speelplaats is het wijs om na te gaan waarvoor de tonnen gebruikt zijn. Tonnen die gebruikt zijn voor schadelijke stoffen in te bewaren zijn te vermijden. Kleuters kruipen er ook graag in.

Plastic paletten

WO – 2.9. Kleuters tonen een experimentele en explorerende aanpak om meer te weten te komen over techniek.

Deze paletten zijn niet al te groot en dus perfect hanteerbaar voor kleuters. Ze creëren er hoogteverschillen mee, gebruiken ze als bank of stapelen ze.

Het voordeel tegenover houten paletten is dat er geen kans is op splinters wat ze gebruiksvriendelijker maakt voor kinderen.

Deze paletten zijn soms te verkrijgen bij winkels, gratis of tegen een kleine vergoeding.

Lakens

MV – 3.2. Kleuters kunnen zich inleven in personages en dingen uit de omgeving en deze uitbeelden.

Lakens zijn veelzijdig speelmateriaal voor kinderen. Ze geven de mogelijkheid om verschillende werelden te creëren. Veel mensen hebben thuis oude lakens en anders vind je er in de kringloopwinkel voor enkele euro's.

Plantendragers op wielen

LO – 1.3. Kleuters kunnen hun evenwicht behouden in verplaatsingen en bij houdingen op diverse steunvlakken.

De plantendragers zijn een ideale manier om materialen te verplaatsen over de speelplaats. Ze dragen ook bij tot het evenwicht van kinderen door er op te stappen.

In combinatie met touw kunnen ze een middel worden om iets of iemand vooruit te trekken.

Houtschijven

WO – 2.3. Kleuters kunnen in een eenvoudige situatie nagaan welk technisch systeem het best tegemoet komt aan een behoefte.

WI – 3.1. Kleuters kunnen handelend, in concrete situaties de begrippen 'in, op, boven, naast, onder, ...' in hun juiste betekenis gebruiken.

De houtschijven zijn heel aantrekkelijk voor kinderen om mee te bouwen en stapelen. Doordat ze vrij klein zijn, zijn ze gemakkelijk te hanteren door kinderen. Deze aanbieden in combinatie met buizen is ook een winner.

Deze houtschijven werden gemaakt van wilgenhout.

Houtschijven en houtblokken

LO – 1.3. Kleuters kunnen hun evenwicht behouden in verplaatsingen en bij houdingen op diverse steunvlakken.

Houtblokken

MV – 3.2. Kleuters kunnen zich inleven in personages en dingen uit de omgeving en deze uitbeelden.

LO – 1.5. Kleuters kunnen onder begeleiding materiaal veilig heffen, dragen en verplaatsen.

De grote houtblokken zijn uitnodigend om op te stappen.

Buizen

Buizen bieden verschillende spelmogelijkheden. Er kan materiaal in gestoken worden. Kleuters kunnen onderzoeken welke buizen in elkaar passen. Er kan een buizenconstructie gemaakt worden.

Buizen, in verschillende maten en vormen, zijn te verkrijgen in de meeste doe-het-zelfzaken.

WO – 2.6. Kleuters kunnen een eenvoudig technisch systeem maken.

WI – 3.1. Kleuters kunnen handelend, in concrete situaties de begrippen 'in, op, boven, naast, onder, ...' in hun juiste betekenis gebruiken.

Autobanden

Autobanden zijn een geliefd speelelement voor kleuters. Zo lokken ze verschillende groot motorische bewegingen uit zoals rollen, heffen, in- en uitkruipen,... Bovendien zijn ze gratis te verkrijgen bij de meeste garages.

Toch is het belangrijk om te weten dat de meningen rond het aanbieden van autobanden als speelmateriaal verdeeld zijn. De veiligheid ervan wordt in vraag gesteld doordat ze toxische stoffen bevatten. Velt onderzocht dit en vond in verschillende bronnen tegenstrijdige resultaten. Het is aan scholen zelf om te beslissen of autobanden worden aangeboden.

Combinatie van losse materialen

De combinatie van verschillende losse materialen zocht voor nieuwe inzichten, doet de kleuters hun fantasie op volle toeren draaien en leidt tot samenspelen.

Mogelijke drempels

Weersomstandigheden

Als je graag meer wilt gaan buitenspelen en dit in alle seizoenen met hun typische weersomstandigheden, lijkt het mij belangrijk om de ouders hiervan grondig te informeren. De meerwaarde van buitenspel mag hier zeker niet vergeten worden, zo zullen ouders dit meer kunnen plaatsen en misschien ook gemotiveerder zijn om hun kind aangepaste kledij aan te doen en mee te geven.

Bij aangepaste kledij denk ik aan kledij en schoenen die tegen een stootje kunnen en vuil mogen worden. Een jas met kap, laarzen en misschien zelf een regenbroek lijken mij ideaal om de regenachtige dagen te trotseren en gezien ons onvoorspelbare Belgische weer heeft dit misschien best ook een vaste plaats in de klas. Zo kan de juf spontaan een buitenspeelmoment aanbieden als ze voelt dat de kinderen er nood aan hebben zonder dat zij en de kinderen belemmerd worden door een gebrek aan aangepaste kledij.

Dit hangt natuurlijk af van school tot school en er moet zeker gekeken worden naar in hoeverre dit van ouders gevraagd kan worden. Niet iedereen heeft de financiële middelen om laarzen en een

regenbroek te voorzien. Misschien is het als school wel mogelijk om ouders hierin tegemoet te komen. In de kringloopwinkel vind je al snel kinderlaarsjes voor enkele euro's.

Ook een afdak buiten kan al veel kansen bieden tot buitenspel en kan ook gebruikt worden tijdens regenachtige dagen.

Plaats

Gebrek aan plaats werd ook aangegeven als nadelig voor het buitenspelen. Vaak groeien scholen in leerlingenaantal en worden er gebouwen bijgeplaatst. De buitenruimte blijft hierbij vaak hetzelfde of, erger nog, moet ruimte inboeten voor de binnenruimte. Bij veel scholen worden de speeltijden in verschillende shiften opgenomen waardoor de buitenruimte ook niet heel veel meer beschikbaar is.

In dit geval lijkt het mij aangewezen om elders een buitenplek te vinden waar de kinderen zich kunnen uitleven. Een natuurlijke buitenruimte lijkt hierbij het handigst omdat deze al een veelheid aan speelmogelijkheden bevat waardoor het meezeulen van materiaal beperkt blijft en meestal zelfs overbodig is.

Opbergplaats materialen

Bij het aanbieden van losse materialen wordt er best ook gedacht aan een opbergsysteem. Hieronder zie je enkele foto's van mogelijk opbergsystemen. In het begin zal dit onvermijdelijk een zoektocht zijn naar het beste systeem voor jouw school. Het kan een meerwaarde zijn om foto's te voorzien. Zo is het ook meteen duidelijk voor kleuters waar welke materialen horen.

Bronnen

Ontwerper onbekend (datum onbekend) Face Silhouette. [afbeelding]. Gedownload op juni, 11, 2016 op <http://cliparts.co/clipart/2509970>

Ontwerper onbekend (datum onbekend) Forest scene clipart [afbeelding]. Gedownload op juni 11,2016 op http://www.clipartpanda.com/clipart_images/forest-scene-clipart-63549542

Ontwerper onbekend (datum onbekend) Tire clipart [afbeelding]. Gedownload op juni 11,2016 op <http://cliparts.co/clipart/120149>

Ontwerper onbekend (datum onbekend) Tree trunk clip art [afbeelding]. Gedownload op juni 11,2016 op http://www.clipartpanda.com/clipart_images/tree-trunk-clip-art-13775802

Ontwerper onbekend (datum onbekend) Chep pallet [afbeelding]. Gedownload op juni 11,2016 op <http://www.chep.com/Pallets/Plastic-Display-Pallet-600-x-400-mm-00016/#productdetails>

Fotograaf onbekend (2011, juli 6) Store loose parts [foto]. Gedownload op juni 11,2016 op http://www.letthechildrenplay.net/2011/07/reggio-inspired-learning-environments_7226.html

Josie Curran (2011, oktober 5) Tent [foto]. Gedownload op juni 11, 2016 op <http://www.josie-curran.com/2011/08/make-super-quick-garden-tent-for-kids.html>

Velt. *Kan je autobanden gebruiken in de tuin?* [online] Geraadpleegd op 12 juni, 2016, op: <http://www.velt.be/vraag-antwoord/moestuinvragen/kun-je-autobanden-gebruiken-de-tuin>